

tržiški Vestnik

LETO IX. — ŠT. 4

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI TRŽIŠKE OBČINE

Žene zavesten činitelj graditve socialistične družbe

Bliža se nam 8. marec, praznik naših žena. Res je, da to ni samo praznik naših žena, ampak je to praznik vsega naprednega človeštva, saj je prav v tem dnevu združena velika pridobitev demokratičnih pravic, ki so jih pridobile žene skozi stoletne težke boje, ko so bile popolnoma brezpravne, čeprav že od nekdanj nosijo in izvršujejo v družbi velika in naporna dela, pred katerimi bi mnogokrat opešale tudi moške moči. Če se ozremo samo na bližnjo zgodovino, vidimo kako neustrašene so bile žene v boju proti protiljudskim režimom v bivši Jugoslaviji. Veliko žena in deklet je bilo že v predvojni Jugoslaviji organiziranih v naprednih delavskih organizacijah, kjer so v raznih staskah in protidraginjskih akcijah bile na čelu teh borcev in niso bili redki primeri, ko so se bajoneti žandarjev znašli na grudih žena. V večini primerov so se bivši oblastniki bolj bali akcij žena, kot pa moških. Prav zaradi tega so tudi napenjali vse sile, da bi imele žene čim manj pravic, saj je to bilo tudi zelo uspešno sredstvo, da so žene odpravili proč od služb, v katerih bi lahko postale nevarne, proč od oblastnih funkcij in sploh proč od javnega življenja. Držati ženske v temi neznanja je bilo geslo, ki so ga tudi vneto izvajali, vendar ne z uspehom, kajti žene so znale same z upornostjo in vztrajnostjo priti do potrebnega znanja, ki jim je odpiralo pot v javno življenje in javne službe.

Z NOB se je začelo novo obdobje za naše jugoslovanske narode, v katerem pa brez dvoma pripada vidno mesto tudi ženam. Z orožjem so šle žene v boj proti okupatorju in domačim izdajalcem. Jasno je, da je za žene še prav posebej veljalo načelo borbe, da ni več povratka na staro in da je treba zgraditi nov pravičnejši družbeni red. Veliko je primerov, ko so ravno žene izpričale neslutena junaštva v krvavem boju in bile za vzgled, kako se je treba boriti. Poleg aktivnega boja v frontnih vrstah, pa so se tudi žene z vso vnemo lotile organizacije nove oblasti, tako da je že v samem temelju vgrajeno načelo popolne enakopravnosti vseh narodov ne glede na spol, veroizpoved, raso in tako dalje. Organizacija AFZ, ki se je rodila med NOB, je odigrala pomembno vlogo ne samo

v notranjem življenju, ampak tudi na mednarodnem področju, saj je bila prav borba naših žena mnogim svetel vzor v njihovem boju za pravice. Tudi danes

ključni objekti našega gospodarstva, smo lahko videli mnogo žena, zlasti pa mladink.

Zaradi novega načina življenja naših žena je bilo treba vsekakor

so oči mnogih v svetu uprte v našo družbeno ureditev prav zaradi pravic žena in njihove aktivne vloge pri upravljanju naše dežele. Žene so danes že tisti odločilni element, brez katerega si ni mogoče zamisliti ne družbenega ne državnega upravljanja.

Po osvoboditvi so žene krepko prijele za delo pri utrjevanju naše ljudske oblasti in pri izgraditvi gospodarstva, ki je bilo do kraja uničeno. Med graditelji velikanskih objektov, ki so

tudi marsikaj storiti, da je bilo tako življenje sploh možno. Treba je bilo najti nove oblike v skrbi za naše otroke, nove oblike v skrbi za obstoj družine, v skrbi za tiste drobne usluge, ki jih družina nujno potrebuje, a jih žena ne more več nuditi zaradi svoje aktivne udeležbe v vsakodnevnem življenju. Tudi na tem področju so žene dosegle pomembne uspehe, saj je danes mnogo ustanov, ki na sodoben način nudijo družbi in družini vse tisto, kar je morala nekoč

Izdajatelj: Zavod »Tržiški vestnik«, Tržič — Urejuje uredniški odbor. Glavni urednik Vlado Erjavšek — Tiska tiskarna »Gorenjski tisk«, Kranj — Naslov uredništva in uprave: Tržič, Cesta JLA 3. Tel. 255 Številka — računa pri KB 607-705-3-189 — Celoletna naročnina 360 din, posamezna številka 15 din

Spomnimo se

21. februarja 1848 so v Londonu objavili komunistični manifest. — 1919 je več kakor 30 tisoč delavcev Bosne in Hercegovine sodelovalo v splošni stavki in demonstracijah.

22. februarja 1953 se je začel v Beogradu IV. kongres Ljudske fronte Jugoslavije, na katerem je Ljudska fronta spremenila ime v Socialistično zvezo Jugoslavije.

25. februarja 1928 se je začela v Zagrebu VIII. mestna konferenca KPJ, na kateri je bil Josip Broz izvoljen za sekretarja mestnega komiteja.

26. februarja 1875 je v Trstu umrl Svetozar Marković, eden izmed ustanoviteljev socialističnega gibanja v Srbiji.

Februarja 1942 so bili sprejeti »Fočanski predpisi« Vrhovnega štaba o organizaciji in delu narodnoosvobodilnih odborov.

delati le žena in še to brez slehernega priznanja.

Velik razmah družbenega življenja je tesno povezan z razvojem naše žene v celoti. Veliko število žensk v delavskih svetih, upravnih odborih, v svetih ljudskih odborov in tudi ljudskih odborih samih, pove, da je ženska dame zavesten činitelj graditve napredne socialistične družbe. Čeprav se danes delo v družini deli na vse članke družine, pa moramo vendar priznati, da ima žena-mati še prav posebno odgovornost pri vzgoji našega mladega rodu. Veliko je odvisno od tega, kakšno osnovno vzgojo dobi otrok v svoji zgodnji mladosti, saj za otroka je vsekakor največji učitelj mati.

V naši občini imamo več ustanov, za katerih ustanovitev imajo velik delež brez dvoma žene. Otroški vrtci, moderno opremljen center za napredno gospodinjstvo prav gotovo veliko pripomorejo pri sodobnejšem življenju žensk. Seveda še zdaleč ni vse tako urejeno, kot bi to želeli, vendar se bo to v prihodnosti prav gotovo doseglo ob vztrajnem in nenehnem delu in naporih celotne skupnosti, ki dame ni več razcepljena, ampak je enotna pri vzvišenem cilju: doseči še lepše in srečnejše življenje. Tu pa bodo prav gotovo tudi ženske še nadalje storile vse, kot so to delale doslej.

Ob velikem prazniku 8. marca čestita ženam tudi naše uredništvo z željo za doseglo še večjih uspehov v prihodnosti.

Konferenca mestne osnovne organizacije Zveze komunistov

V zimskem času podajajo obračun dela na občnih zborih naše politične in družbene organizacije. Tako so bile že tudi skoraž po vseh osnovnih organizacijah ZK v tovarnah in po terenu redne letne konference.

Zelo uspela je bila konferenca v mestni organizaciji v Trziču. V izerpnem poročilu je sekretar, tov. Smolej nakazal vse probleme in načine dela, s katerimi naj bi se komunisti bavili. Lani je bilo delo osnovne organizacije dokaj plodno, vendar so se še kljub temu pojavljale napake, ki jih ne bi smelo biti. Komunisti so bili tisti, ki so prvi razpravljali o družbenem planu, o novem zakonu o stanovanjih in o vseh važnih gospodarskih vprašanjih, tako da so lahko tolmačili ljudem načela naše gospodarske in splošne politike. Člani ZK so se največkrat preveč bavili z gospodarskimi in komunalnimi problemi in so zato zane-marjali ideološko izobraževanje in študij marksistične literature. Ko so po osnovnih organizacijah predelali gradivo sedmega kongresa ZKJ, je ideološko delo zastalo in ga bodo morali zopet poživiti. Komunisti bi morali pravilno razumeti pomen ideološkega boja z vsem nazadnjaškim. Ne bi se smeli spuščati v ta boj nepripravljeni in kampanjsko, ampak oboroženi s trdnim znanjem napredne miselnosti.

Lani je mestna osnovna organizacija sprejela več kot dvajset novih članov, predvsem mladincev, letos pa bo sistematično nadaljevala s sprejemanjem, tako da se bodo čvrste vrste komunistov v našem mestu še bolj okrepile in bo postala ZK res najmočnejša in vodilna sila v našem družbenem življenju.

Komunisti se bodo morali bolj zavzemati za dokončno ureditev šolske reforme v naših šolah in za napredne koncepcije v podajanju učne snovi, tako da bodo

izginile temne lise nazadnjaških filozofij.

Člani osnovne organizacije ZK mesta Trziča so na koncu izvolili še nov sekretariat, ki bo vodil letošnje delo.

Zopet nič

Plakati na oglasnih deskah so vabili mladino na ples v mladinski dom. Če pomislimo, da ima mladina v Trziču res zelo malo razvedrila, bomo razumeli, da rada pride na zabavne prireditve. Dobro pripravljen plesni večer odvrne marsikaterega mladince od gostilne, kjer si išče zabave, kar pa ni koristno. Se vse preveč mladih ljudi vidimo, ki zahajajo v gostilne in popivajo.

Nedeljsko popoldne, čas, ko bi moral biti mladinski ples. Odšel sem proti Ravnam. Kaj naj to pomeni? Pred mladinskim domom sem srečal prijatelja, ki me je povabil v kavarno. »Zopet niso prijavili te prireditve, to pot že drugič ne!« je dejal in najino jezo in žalost sva poskusila utopiti v kavarni. Zopet sem prelomil sklep, da ne bom več zahajal v gostilne, toda ker razen kina v Trziču ni druge zabave, moramo največkrat pose-dati po kavarni. Samo doma po-stane vsakemu dolgčas, prav posebno mladim ljudem, ki so radi veseli in v družbi.

Mislim, da bi morali tisti, ki razobesijo plakate za take prireditve, tudi poskrbeti, da ne bi mladinci razočarani odhajali domov in bi jih taka malomarna organizacija prireditve odvrčala tudi od dela na delovnih akcijah in drugih področjih družbenega življenja.

Tobi

doma in po svetu

● Predsedstvo Socialistične zveze Jugoslavije je sklenilo, da bo IV. kongres Socialistične zveze delovnega ljudstva 18. aprila letos.

● V Ljubljani je bil plenum republiškega sveta sindikatov Slovenije, na katerem so razpravljali o izobraževanju delavcev.

● Letošnja štafeta mladosti bo odšla na pot 21. aprila iz najjužnejšega mladinskega naselja ob avtomobilski cesti v Makedoniji. Pot, kjer bo tekla štafeta, je dolga 5.500 km.

● Italijanski predsednik Gronchi se je vrnil z obiska v Sovjetski zvezi.

● Sovjetski ministrski predsednik Nikita Hruščev je na obisku v Indiji, Burmi in Afganistanu.

● V Sahari so Francozi preizkusili svojo prvo atomsko bombo. Po vsem svetu se širi val demonstracij, ki opozarja francosko vlado na taka dejanja.

● Na parlamentarnih volitvah v Burmi je nekdanji ministrski predsednik U NU dobil s svojo stranko zmago.

● Predsednik združene arabske republike Naser je izjavil, da palestinsko vprašanje rešijo lahko na osnovi načel ustanovne listine OZN in resolucije OZN o Palestini.

Vprašajte in zvedeli boste

Kdaj bo pričel avtobus redno voziti na progi Trzič—Jelendol?

Talar Franc, Jelendol

Posebna strokovna komisija je pregledala cesto in določila več krajev, kjer bo cesta treba popraviti, da bo zagotovljena varnost prometa. Nekaj bo naredila uprava gozdnega gospodarstva, največ pa občinski ljudski odbor. Mislimo, da bo avtobus začel redno voziti že prvega maja, če pa bo cesta prej popravljena, pa že prej. Toda tudi prebivalci Doline in Jelendola bodo morali pomagati pri delu, saj je njihov interes, da ne bi več hodili tako daleč peš. Ceste nismo mogli začeti popravljati prej, ker ni bilo denarja, letos pa je denar zagotovljen.

Predsednik ObLO
Lovro Cerar

V Trziču je vedno več lastnikov avtomobilov, ki nimajo svo-

jih garaž. Ali je AMD že kaj razmišljalo o gradnji garaž, ki bi jih dajalo v najem?

Stane Mešič

O tem sta razmišljala gospodarska komisija in upravni odbor. Društvo samo nima dovolj garaž. V načrtu imamo, da bi začeli graditi garaže za društvo in za tiste člane, ki zaradi stanovanjskih problemov ne morejo sami graditi. Društvo bi pridobilo interese, ki bi pomagali pri gradnji, ostanek pa bi plačali v določenem roku po zakonskih predpisih. Udeležba pri gradnji bo po mnenju gospodarske komisije vsaj 25%. S takim načinom gradnje in z uvidevnostjo občinskega ljudskega odbora, ki bo določil kraj, bomo še letos lahko zgradili vsaj 10 do 15 garaž. Interesenti naj dajo ponudbe v društveno pisarno.

Predsednik AMD
Jože Jurjevčič

Otvorci o NOB

V naši vasi med okupacijo

Starši mi večkrat pripovedujejo, kakšne grozote so bile v zadnji vojni. Nobena noč ni bila mirna, da bi se vsaj malo naspali in odpočili. Nemci-okupatorji so delali preiskave in iskali skrite partizane.

Moj stric je bil že od dvainštiridesetega leta v partizanih in večkrat je prišel domov. Nekega dne so Nemci obkoliili vas in preiskali vsako hišo, če ni skrit kak partizan. Ko so prišli do nas, jim je oče hitro postregel z žganjem, zato, ker so bili na podu skriti partizani.

Nekateri so pili in niso mislili na preiskavo, drugi pa so od jeze kar škripali z zobmi. Potem pa so šli dalje in nekje dobili partizana in ga ubili.

Pripovedoval pa je oče še drug doživljaj, ki ga ne bo zlepa pozabil.

Nekega dne, ko je šla nemška policija selit v bližnjo vas Visoče, sta prišla tedaj v vas dva domačina partizana-kurirja. Ko so ju Nemci zagledali, sta bila sredi polja. Nemci so začeli streljati za

njima, da se je kar kadilo. Ona dva sta jo ubirala proti gozdu in pritekla do mojega očeta, ki je napravil drva in vzkliknila: »Ne moreva naprej, naj naredi z nama, kar hočejo.« Oče pa jima je dal spat novega poguma in ju izpodbudil, naj tečeta še naprej do bližnjega jarka. Komaj sta zapustila očeta, že se usuje nanj cela plaha

krogel. Komaj je utegnil, da se vrže v grmovje, ga obkoli 40 do 50 Nemcev, ki izprašujejo ter grozijo: Kje imaš bandite? On jim je pokazal v nasprotno stran, kamor sta tekla, in ju na srečo zato niso našli. Očeta pa bi najraje kar ubili. Tako hudi časi so bili med okupacijo in zato želimo, da bi je ne bilo več. Jožica Špendal, 4. razr.

Nemci izseljujejo Dolenjsko

Mama mi je pripovedovala doživljaj iz vojne.

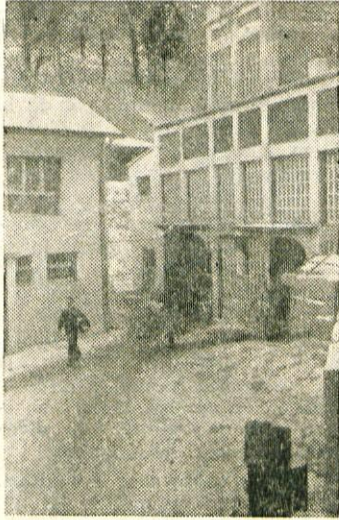
9. novembra 1941 so prišli v vas Nemci z ukazom, da moramo biti vsi ob 7. uri zjutraj pripravljeni za odhod. Ta novica je grozno vplivala na nas. Vsak upor je bil neuspešen, saj smo bili brez orožja. Moj ata in mama sta strašno jokala, jaz pa sem ju tolažila, da ka-

kor gremo, se bomo tudi vrnili. — Upanja je bilo takrat res zelo malo. Bila je jesen in letina je bila bogata. Živež, katerega smo pridelali, pa so nam pobrali. S sabo smo smeli vzeti le malenkost hrane in obleke.

Zjutraj so prišli oboroženi vojaki in nas priganjali. Še en bežen pogled po rojstni hiši in že so se za-

V 18 držav izvažajo

Kovaštvo ima v Trziču dolgoletno tradicijo. Že v 15. stoletju so nastale pri nas ob rekah prve kovaške delavnice. Mala kovaška obrt je počasi izumrla, ostala pa je najmočnejša Trziška tovarna kos in srpov.

Staro in novo

Pred desetimi leti je bilo v podjetju 118 delavcev in 24 uslužbencev, danes je pa delavcev že 199, uslužbencev pa le 15. Kljub precejšnji zastarelosti tovarne so plani za proizvodnjo vsako leto večji. V podjetju bi radi zadostili vsem potrebam, vendar morajo še vedno precej naročil zavrniti. Prodali bi lahko več kot dvakrat toliko izdelkov, takšno je povpraševanje. Naročila prihajajo iz vseh koncev sveta in za dom ostane le 45% izdelkov. V podjetju izdelujejo

kose, srpe, mačete (posebne nože za sekanje sladkornega trsa), pleskarske lopatice, zidarske ometače, rezila za obličje in dleto. V Bolgarijo, Poljsko, Vzhodno Nemčijo in Albanijo so lani izvozili 113.000 kos, v Kenijo, Tanganjiko, Libanon, Sudan in Ugando pa skoraj 100.000 mačet za sladkorni trs. Vse zidarske ometače, kar jih izdelajo, bi lahko izvozili v Egipt. Razno pleskarsko, mizarsko in poljedelsko orodje izvažajo še v Etiopijo, Švico, Belgijo, Tunis, Zanzibar, Grčijo, Izrael in Maroko.

Zaradi takšnega povpraševanja nastaja v podjetju problem, kje dobiti dovolj polkvalificiranih in ne kvalificiranih delavcev. Proizvodnja kos in srpov vedno bolj upada, ker se naše kmetijstvo vse bolj modernizira in posestva, namesto zastarelih orodij, nabavljajo raje moderne kmetijske stroje. Vendar kolektiv nima strahu, da bi zaradi zmanjšane proizvodnje kos začel nazadovati. Prav nasprotno! Zelo jih skrbi vprašanje, kako naj bi zadostili kooperacijskim pogodbam s tovarno traktorjev »ZMAJ« iz Zemuna in tovarno »POBEDA« iz Novega Sada. Lani so za ti dve tovarni izdelali 600.000 nožev za kombajne in kosilnice, letos jih bodo morali že 1.300.000. Perspektivni plan našega kmetijstva pa predvideva ogromno povečanje strojnega parka in tako bo morala tudi tovarna kos povečati proizvodnjo nožev na 2.000.000 kosov na leto.

V podjetju imajo močne in delavne družbene in politične organizacije, ki pomagajo upravi, da lahko dobro in pametno gospodarji. Vsi stremijo za tem, da bi čimprej obnovili zastarele de-

lavnice in stroje. Stroji so že tako stari, da imajo le še 14% amortizacijske vrednosti. Vse do lanskega leta so še stale lesene lope, v katerih so bile delavnice, sedaj tega ni več. Tu so zgradili moderno delavniško dvorano, v kateri delajo delavci v boljših delovnih razmerah. Čimprej bi radi preselili k matični tovarni še obrat II., ki jim precej zvišuje režij. stroške. To bi bila za Trzič dvojna korist. Tovarna bi več in ceneje naredila, na prostoru, kjer je sedaj obrat II. pa bi lahko zrasel trgovsko-stanovanjski center. Za starimi obrati bodo zgradili nove prostore za skladišča, garaže in ključavničarske delavnice, v prostorih ob Bistrici pa bodo ostale le kovaške delavnice.

Vodstvo tovarne skrbi za delavce. Na Cankarjevi cesti so zgradili 20-stanovanjsko hišo, letos pa bi radi začeli graditi še eno prav tako; seveda, če bodo

delavcem malice po nizkih cenah in toplo črno kavo, ki jo prejemajo zastoj. Delavci na prav posebno težkih in zdravju škodljivih mestih pa dobivajo vsak dan mleko. Ker v starih prostorih ni bilo urejenih sanitarij, so zgradili lepo kopalnico, ki bo ena najlepših v mestu.

Delavec Plestenjak že več kot 20 let tanjša kose

Posnemanja vredna je pobuda delavskega sveta, da bi tiste delavce, ki vse leto ne bi imeli bolniškega dopusta, ob koncu leta posebej nagradili. Na ta na-

Delavec Korpič polira kose

imeli denar. Prav kmalu bodo začeli z gradnjo nove transformatorske postaje, ker je daljnovod, ki sedaj napaja tovarno, prešibak. Tako bodo dobile tudi nove stanovanjske hiše na Cankarjevi cesti dovolj elektrike.

Ker je delo v podjetju težko, imajo urejen bife, kjer nudijo

čin bi precej zmanjšali število nesreč in kolektiv ne bi več plačeval posebnega prispevka Zavodu za socialno zavarovanje. Skrb vodstva in delovni polet delavcev sta zagotovilo, da bo tovarna premagala vse težave in bo naši občini še več pomagala pri nenehnem napredku.

OBVESTILO

Zaradi uvedbe nove zdravniške dežurne službe pri Zdravstvenem domu v Trziču obveščamo: naročila za obiske zdravnika na domu morate javiti v času od 19. ure zvečer do 7. ure zjutraj samo dežurni bolničarki v splošni ambulanti Zdravstvenega doma, telefon 250, ki bo nudila tudi prvo pomoč. Od 7. ure zjutraj do 19. ure zvečer sprejema naročila Reševalna postaja, telefon 04 ali 222 in Zdravstveni dom, telefon 250

Upravnik: dr. Tone Martičič

čeli zbirati vaščani. Jok nam je zadušil vsako besedo.

V Krmelju so nas naložili na kamione. Pijani šoferji so vozili kot blazni. V Rajhenburgu so nas odpeljali v barake in hleve, nastlane s slamo, kjer je mrgolelo bolh in stenic. Tam smo ostali tri dni. Pred odhodom so nam pobrali živilske karte. Vstopili smo v vlak, okrašen z zastavicami. Železniške vozove so zaklenili in nas odpeljali neznano kam. V Mariboru smo dobili malo ješprenja, kdor pa ni imel skleda pri sebi, je ostal brez hrane. Vozili smo se tri noči in dva dni. Izstopili smo v Nereshajmu.

Nemška zijala so nas zasmehovala s slovenskimi cigani. Pod stražo so nas odgnali v nekdanji samostan, kjer nas je bilo 42 v eni sobi. Pred vhode so postavili stražo. Rabili so delovno pomoč, zato smo morali na delo vsi od štirinajstega do šestdesetega leta. Hrana je bila tako slaba, da bi je še pes ne jedel. Mnogo jih je ostalo tam, kjer

niso želeli. Obupali smo že, saj nismo imeli vezi z domovino in nismo vedeli, da se naša partija s tovarišem Titom na čelu, v bedi in pomanjkanju odločno bori proti fašizmu.

Dolga so bila štiri leta trpljenja in vendar smo pričakali dan rešenja, zmage in srečne vrnitve.

Streljanje talcev

Takrat, ko je sovražnik zasedel našo domovino, so se začeli zbirati v gozdovih partizani. S svojimi močmi so škodovali sovražniku na vse načine. Za storjeno delo in škodo fašistom, so se ti maščevali s tem, da so streljali talce.

Nekje na Dolenjskem blizu Ljubljane so partizani napadli vlak. —

15. maja so se s težkim bojem prebili Amerikanci. To je bil res najsrečnejši dan v življenju. Ljudje so jokali od veselja, peli in vriskali. Nemčija je bila uničena. Vrnili smo se domov, kjer so nas čakali porušeni in požgani domovi. Domovina pa nas je sprejela s pesmijo in zastavami. Rudi Veršnik

Akcija jim je uspela. Nekaj fašistov je bilo mrtvih, še več pa ranjenih. To se je zgodilo leta 1942 in takrat so bili ljubljanski zapori polni slovenskih domoljubov. Med njimi sta bila tudi neki Francoz Eyper in moj oče.

Trdi koraki Graziolija so odmevali po hodniku, ko sta se čuli dve

imeni »Eyper in ...«. Iz celice sta stopila dva moža. S ponosnimi pogledi sta se poslovila od tovarišev in odšla na dvorišče. Ropot avtomobila »marice« je povedal vse. Po ulicah Ljubljane so drveli proti Gramozni jami.

Prvega maja ob peti uri zjutraj sta počila dva strela. Padla sta oče dveh otrok in edini sin. Edino jutranje sonce je bilo priča krvave-mu zločinu.

Tam je bil kraj smrti, kraj, kjer so možje poslednjikrat gledali svojo zemljo, poslednjikrat mislili na svoje domače. Strel iz pušk so jim prebili srca in jim ugasili življenja. Koliko src je nehalo biti v Gramozni jami, pričajo imena na spomeniku, ki so ga jim postavili v spomin in zahvalo.

Takrat se je zgodilo to! Brez žrtve ni svobode!

Marijan Gašperlin

Prešeren Življenje in delo foto-kluba

v besedi, sliki in pesmi

Slovenski kulturni praznik — Prešernov dan — smo letos Tržičani proslavili v sredo 10. februarja zvečer, ob 111. obletnici pesnikove smrti v Kranju. Delavska univerza nam je oskrbela posrečeno in kvalitetno prireditve: Prešeren v besedi, sliki in pesmi. V prvem delu večera nam je tov. prof. Edo Roblek prikazal veličino in pomen pesnikovega genija, zlasti pa njegovo gledanje na poklic pesnika, ki bodi narodov vodnik. Nekatera dognanja je predavatelj podčrtal s citati in recitacijami, ki sta jih izvajali dve učenki iz osmega razreda osnovne šole heroja Bračiča.

Drugi del sporeda nam je posredoval spoznanja o Prešernovi vnanji podobi in o slikah raznih avtorjev, ki nam jih je tov. prof. Milan Batista pokazal z episkopom. Žal ni med njimi nobene Prešernove podobe, kajti Prešeren nikoli ni utegnil pozirati nobenemu slikarju, bilo mu je škoda časa za to.

Končno nas je tov. prof. Janko Pribošič seznanil z nekaterimi glasbenimi stvaritvami, ki so nastale na besedilo Prešernovih pesmi. Poslušali smo magnetofonske posnetke nekaterih Premrljih, Vilharjevih in drugih pesmi. Ob njih je tovariš profesor poudaril, da je vsa ta glasbena dejavnost skromna, da so te skladbice neboljane, vendar so med njimi tudi take, ki so pisane iskreno in s toplim srcem in jih imamo zato radi, radi še posebno, ker jih pojemo na besedilo Prešernovih pesmi, ki so nesmrtni in nam vsem pri- ljubljene.

Ves večer je bil dostojna oddolžitev spominu velikega pesnika. Žal pa se vse premalo Tržičanov zaveda, da ne živimo le od kruha, marveč tudi od kulturnih dobrin in je bila zato udeležba v dvorani Svobode vse premajhna za tako prireditve.

Veliko dela in naporov je bilo potrebnih, da nam je kljub težkim razmeram uspelo uresničiti vse tisto, kar smo sklenili na zadnjem občnem zboru. S prizadevanjem in požrtvovalnostjo večine članov kluba nam je uspelo prebroditi vse težave, ki so bile včasih precej velike. Fotografija je posebna veja umetnosti in je zato pomembna za oblikovanje človeka, predvsem mladine. — Zato moramo še več mladih pritegniti za delo v Foto-klubu. Možnosti za nakup fotografskih aparatov in pripomočkov so velike in dostopne vsakemu ljubitelju fotografije. Vsakdo, ki ima fotografski aparat, z malo volje in truda postane lahko dober fotoamater. Ko gremo na izlete in počitnice ter spoznavamo lepote naše domovine, si zaželimo, da bi nam te lepote ne zbledele v spominu. S fotografskim aparatom prinesemo domov tudi del lepote drugih krajev. Mnogo lepih prizorov in motivov nam zabeleži prav fotografski aparat, ki je spremljevalec dobrega amaterja.

Lani je foto-klub pripravil za mladino in starejše ljudi »A« tečaj. Udeležba je bila zadovo-

ljiva in zanimanje za fotografijo veliko. Predavatelji so razlagali snov na zelo dostopen način, tako da je bila vsakemu tečajniku razumljiva. Klubu primanjkuje predavateljev, primernih prostorov za praktično delo in sodobno opremljene temnice. — Vemo pa, da prav to zelo vpliva na uspehe posameznikov in kluba. Lani so pripravili člani kluba izlete, na katerih so starejši člani posredovali znanje mlajšim in še neizkušenim fotoamaterjem. Pripravili smo dve razstavi fotografij. Prva je bila aprila v počastitev tretjega kongresa Ljudske tehnike. V novembru je bila druga razstava v počastitev Dneva republike in 40. obletnice Komunistične partije Jugoslavije in SKOJ. To je bila klubska razstava, na kateri so razstavljali mlajši in starejši člani našega kluba. Vse slike so bile delo naših amaterjev. Sodelovali so tudi pionirji, ki so s svojimi lepimi slikami dokazali, da bodo dobri nasledniki starejših. Slike je izbrala in ocenila posebna komisija, ki je najboljšim amaterjem za uspele posnetke podelila nagrade in diplome.

Fotoamaterji poslušajo poročilo predsednika

V preteklem letu je klub povečal svojo dejavnost in prišel s predvajanja filmov v mestu in bližnji okolici. V najemu smo imeli kino-projektor iz Iskre, za katerega smo plačevali najemino. Naš prvotni namen je bil, da bi predvajali otroške filme, ker pa ni bilo zanimanja, smo začeli prikazovati celovečerne filme. Takrat je podjetje Kino pričelo s predvajanjem matinee in smo vse delovanje usmerili ra okoliške vasi.

Prevoz projektorja po vaseh je zahteval precej denarja in klubska blagajna se je tako naglo praznila, da smo projektor morali vrniti. Menimo pa, da bi morali nadaljevati s predvajanjem filmov, ker obiskovalcev, posebno na podeželju, ne manjka.

Klub ima 76 članov in v temnici je delalo 23 odraslih in 17 dijakov 130-krat in so opravili skoraj 300 ur. Nič več nismo posojali fotografskih aparatov za odškodnino, ker jih je škoda. Klub pripravlja vse kemikalije za razvijanje filmov in slik. — Vsak član kluba lahko izdelava slike sam v temnici, kjer plača le malenkostno odškodnino.

Letošnji občni zbor Fotokluba, ki je bil 13. februarja, je sklenil, da bodo pripravili »A« in »B« tečaj in preuredili sedanjo temnico tako, da bi bolje ustrezala potrebam, v bližnji prihodnosti pa tudi izdelovanju barvnih fotografij.

Člani kluba bodo s prostovoljnimi prispevki in delom uresničili to zamisel.

Fotoklub se zahvaljuje vsem, ki so mu na kakršenkoli način pomagali, prav posebno pa občinskemu ljudskemu odboru in sindikalnemu svetu za dotacijo in podporo.

Drago

ZROP Tržič vabi vse člane v nedeljo 28. februarja na Pokljuko, kjer bo JLA prikazala taktične vaje. Odhod ob 6.30 uri izpred turistične pisarne. Prevoz z avtobusi je brezplačen. — Prijave sprejema tov. Smolej in Fotolik. Vse ostalo je razvidno v društvenem okencu.

Odbor

Geologi o tržiškem plazju

O premikanju plazju pod nekdanjo tržiško apnenico, o nevarnosti, ki nam je zaradi njega pretela, o naporih za preprečitev večje katastrofe zaradi plazju in o škodi, ki jo je plaz napravil, smo brali v tistih decembrskih dneh do podrobnosti natančna poročila časnikarjev domala v vseh časopisih. Zdaj pa so se v »Proteusu« (XXII, št. 6) oglasili še geologi z razlago tega in takih naravnih pojavov.

Daljšo razpravo »Zemeljski plazovi, podori in posedi« je napisal v tej številki »Proteusa« Anton Grimšičar. V njej govori o različnih vrstah plazov, o njihovih vzrokih, o poteku njihovega delovanja in končno o varovalnih ukrepih. V članku navaja različne primere plazov iz preteklosti in sedanjega časa, med katerimi je opisan tudi tržiški in ponazorjen s sliko. V

rubriki »Odmevi« beremo v isti številki »Proteusa« še poseben prispevek A. Ramovša o zemeljskem plazju v Tržiču. Po uvodnem odstavku pravi:

Razen dokaj pogostih majhnih plazov nastanejo od časa do časa tudi večji, ki povzročijo navadno veliko škodo. In tak zemeljski plaz je v prvi polovici decembra lanskega leta naredil več kot 100 milijonov dinarjev škode v Tržiču.

Poglejmo najprej tamkajšnje geološke razmere, ki so bile prvi vzrok za plaz. Nizko gričevje med Križami in Pristavo ter še nekoliko dalje do svetlosivih sten Kukovnice se sestoji iz sive laporne gline, ki ji pravimo tudi sivica. Nastajala je v oligocenskem morju, ki je valovilo tudi po današnji ljubljanski kotlini pred približno 25 milijoni let. Tedaj so živele med drugim šte-

vilne drobne luknjičarke in vse polno njihovih hišic se je ohranilo v glini. Taka glina se vleče ob vznožju Kamniških Alp proti severozahodu in jugovzhodu, pa tudi drugod v Sloveniji jo najdemo marsikje na površju. Povsod je enako muhasta in na gričevnatem svetu ni na njej varna nobena stavba. To so pokazale dolgoletne izkušnje, ki nas žal še niso izučile; tudi pri Tržiču to ni bil prvi plaz. Laporna glina meji med Pristavo in Tržičem na svetlosiv, drobnozrnat in razpokan droblijv dolomit, ponekod tudi na apneni dolomit. Dolomit je iz kasijanske dobe (zgornji oddelek srednje triade) in je več kot 130 milijonov let starejši od laporne gline. Med obema kameninama se vleče savski prelom. Kaže, da se njegova prelomna ploskev nagiba približno proti severu in da se je ob njej Kukovnica nekoliko narinila na laporno glino. S strme Kukovnice se je valil dolga tisočletja sem različno debel kameninski material in se kopicil globoko

spodaj na laporni glini. V spodnjem delu se je ostrorobi grušč večinoma že sprijel v brečo. Nestabilno podlago iz laporne gline pa je obremenjeval še človek, ko je nanjo odlagal odpadni material iz apnenice. Tudi tega se je nabralo že precej in tako je ležalo na glini ponekod že blizu 10 metrov takega materiala. Lahko si mislimo, kolika teža je bila to. Tudi razstreljevanje ob robu laporne gline je nekaj prispevalo h kasnejšemu plazju. Nazadnje je še voda opravila svoje delo, napojila je glino v njenem vrhnjem delu in težki pokrov nad njo je jel polzeti po pobočju proti strugi Tržiške Bistrice. Premike so opazili 8. decembra in istega dne že zaprli cesto Pristava—Tržič. V noči od torika na sredo so čutili stanovalci v bližini rahel potres. Naslednji dan je plaz že podrl 30 m visok dimnik apnenice, rušil lopo za žaganje ob njej in raztrgal cesto. Premikal se je 3 do 4 cm na uro. V petek popoldne so se pokazali prvi sledovi premikanja tudi na

TAM, KJER JE DOMA MLADOST

Napisal V. E.
Slikal D. C.

Prav iz sredine Tržiča se dviga hrib, kjer stoji grad, v katerem staja Dijaški dom in vrtec. To je drugi dom mnogih otrok, katerih starši so dopoldne v službi. Mnogi otroci težko zapuščajo vrtec, ker vedo, da jim je tu lepo, mnogim lepše kot doma.

Tov. Nečimer, upravnik Dijaškega doma in vrta, nas je peljal v prostor, kjer je bila pri delu »starejša skupina«. To so otroci, ki so v vrtcu zadnje leto in bodo v jeseni že šli v šolo.

Zjutraj se igrajo, kar pač kdo hoče, potem pa imajo skupne zaposlitve. Ure skupnih zaposlitvev so kratke in različne, tako da se otroci ne utrudijo. V koših sobe imajo urejene kotičke.

Najmlajša skupina pri učenju »kuharskih umetnosti«

»Zdravo!« smo pozdravili, ko smo vstopili. Štiriindvajset parov oči se je obrnilo proti nam in vsi raenkrat so odgovorili: »Zdravo!«. Sedeli so pri mizicah, na katerih so bili kosi sive gline. Prišli smo torej k uri modeliranja in ročnih spretnosti.

»Kaj pa boste naredili iz glin?«, sem vprašal otroke.

»Lisičke, medvedke, snežene možičke, zajčke in račke,« so hiteli pripovedovati drug čez drugega.

»Ali imate radi tovarišico?«

»Ja.«

»Zakaj pa?«

»Zato, ker je pridna in se zna lepo igrati z nami.«

Tovarišica Kuharjeva, ki vodi to skupino, je povedala, da imajo delo tako razporejeno, da otrokom ni nikoli dolgčas in da se z igrami kar največ nauče.

Debevčevi hiši, ki je stala nekaj metrov na cesti. V noči na soboto 12. decembra jo je plaz odnesel s prvotnega kraja in jo jel podirati. Z njo je opravil v soboto popoldne okoli pol dveh, približno 20 m niže od kraja, kjer je stala. Plaz se je v soboto pomikal že približno en meter na uro in se pod cesto precej razširil. Globoke razpoke so se širile na vse strani in ogromna teža približno 150.000 m³ zemlje, dolomitnega gruščja in blokov laporne glinje je gnetla in gubala travnato površje pred seboj. Plaz je grozil, da bo zaprl še pot Bistrici. V soboto, 12. decembra, je tudi že zasul del struge in sreča je bila, da je postajalo njegovo premikanje počasnejše in da se je končno umiril. Toda še vedno lahko postane nevaren, zato ga bo treba čimprej sanirati, predvsem pa poskrbeti vodi, ki teče pod plaz, drugo pot. Sledovi plazju pa bodo še dolgo opozarjali na neprestano nevarnost novih plazov nad glineno podlago.

V enem kotu je miniaturno stanovanje, v drugem pa prava frizerska delavnica. Učenci višjih razredov osnovne šole, ki so v Dijaškem domu, pa bodo v raznih krožkih izdelali večje garniture za malčke iz vrta. Tako se bodo s skupnim delom še bolj zblížali.

»Otroke ne učimo brati in pisati, pač pa jih pripravljamo na šolsko delo po drugi poti. Predvsem skrbimo za to, da bi otroci, ki bodo začeli hoditi v šolo, že obvladali tehniko pisanja in branja. Za to imamo veliko didaktičnih iger, vaj v izražanju in lepem govoru knjižnega jezika. Veliko časa posvetimo glasbeni vzgoji. Med malčki je bila tudi slušateljica srednje vzgojiteljske šole iz Ljubljane, ki je tu na praksi, da bi po končanem študiju laže začela z delom z našimi najmlajšimi.

V vrtcu je vpisanih 120 otrok, od treh do šestih let, prihajanje v vrtec pa ni obvezno in zato vedno nekaj otrok manjka. Vrtec odprejo že zjutraj pred šestimi uro, da lahko starši, ki so zaposleni, pripeljejo v varstvo svoje otroke. Največ otrok pride v vrtec ob osmih, odhaja pa ob dvanajstih. Tisti, ki nimajo doma kosila, imajo ob dvanajstih kosilo in potem ostanejo v vrtcu do dveh, ko jih pridejo starši iskat.

Ko smo prišli k »srednji skupini«, jih je obiskala lutka in pohvalila tiste, ki so bili pridni in grajala porednejše, ki so ji obljubili, da se bodo poboljšali. Na steni imajo »lice uspehov«, ki kaže, kako pridni so bili otroci med tednom. Lice uspehov je letvica, na kateri so obešeni na vrvcih plutovinasti zamaški in vsak otrok ima svojo vrstico z zamaškom. Tisti pa, ki ima obešeno še lepo rdečo gobico, je dežuren. Soba te skupine je izredno lepo dekorirana. Tov. Pavčičeva pravi, da de-

koracijo često menjajo, priredijo jo pa letnim časom. Na tabli so bile narisane živali iz samih krogov. Tako se otroci učijo osravnih pojmov risanja in iz enostavnih oblik sestavljajo težje in zahtevnejše. Tudi razgibanju posvetijo dosti časa. Zjutraj imajo vedno razgibalne vaje na gredi, z obroči, ali pa kar okrog stolčkov. Otroci so se postavili v vrsto, Ivček, ki je bil najbolj pridni, je tolkel na boben in zapeli so pesmico: »Naša četica koraka«.

Tovarišica Pajrtarjeva, ki vodi najmlajšo skupino, nam je povedala veliko zanimivega. — Igre, če so še bolj sproščene, so organizirane in vedno pod nadzorstvom. Vse punčke so imele bele predpasnike, ker so se učile kuhati. Same so si spekle piškotke. Pa naj govori tovarišica Pajrtarjeva:

»Z igrami in zaposlitvami skušamo otroke čim bolj pripraviti na red in delo v poznejših letih. Prav posebno velik poudarek damo likovni in glasbeni vzgoji. Otrok izraža v risbah svojo duševnost in vse, kar mu je blizu. Iz risb tudi najlaže sklepamo na otrokov značaj in razpoloženje. Zato se poslužujemo vseh mogočih tehnik od krede, oglja, akvarela do izdelave mozaikov.

Otroci so pridni, vendar še velikokrat opazim pojave nesocialnosti. Nekateri otroci se

Mali Peterček pravi, da vsak dan riše lisičke, Darko vedno prepeva popevke in priljubljene otroške pesmice. Lilijanca je najmlajša in najbolj pridna. Rada se igra s punčko, ji umiva nogice in lička ter jo položi v zibelko, da lepo zaspi. Pravkar so se naučili tole lepo pesmico:

Mali Peter riše vsak dan hišico, vanjo pa postavi svojo mamico. Hiša nima oken, hiša nima vrat, a na to pozabil Peterček je mlad.

V Dijaškem domu je dvaintrideset učencev iz vseh krajev. Šolo imajo dopoldne in popoldne in tako morajo delo v domu temu primerno prilagoditi. Zjutraj imajo učne ure od osmih do enajstih, potem pa ob dvanajstih kosilo. Tisti, ki imajo šolo dopoldan, imajo učne ure popoldan od dveh do štirih, potem pa deloma v raznih krožkih.

Imajo tehnični, glasbeni in dramski krožek. Po večerji imajo prosto, večkrat pa priredijo pogovorne večere. Uspeh gojencev dijaškega doma je bil ob polletju zelo dober. Od dvaintridesetih dijakov so imeli slabe ocene le štirje. Tovarišica Nečimerjeva jim vsak dan pregleda vse naloge in kontrolira njihovo znanje, tako da gredo vedno pripravljene v šolo. Dosedaj je bila oskrba v domu 4000 dinarjev na mesec, ker pa

Starejša skupina oblikuje iz glin najrazličnejše figure

grobi in za vsako malenkost bi se pretepali. — Ta pojav je v Tržiču še posebno izrazit in bi ga morali zatirati tudi doma, ne le v vrtcu, ker je glavna šola otroka dom, šole kot dopolnilo pa vrtec.

Starši bi morali delati z otrokom tako, da bi otroci imeli dobro vzgojo v vrtcu in doma. Vendar pa so otroci zelo prilagodljivi in so se že veliko naučili, čeprav so šele prvo leto tu. Veliko otrok že lepše govori in vedno manj uporabljajo dialekt.

Res je tako. Vrtec na priljuden in dostopen način nudi otroku veliko zanimivega in koristnega, starši pa bi morali biti popoldne v stalnem stiku z otrokom in s tako vzgojo nadaljevati.

»Kaj so nam pa povedali otroci?«

jim namerava socialno skrbstvo odvzeti 670.000 dinarjev pomoči, bi morali zvišati mesečno oskrbo na 6.500 dinarjev. Ker pa so v domu skoraj samo socialno šibki otroci, bi na tak način morali dijaški dom zapustiti. Vodstvo doma upa, da bodo vprašanje pomoči rešili in da se ne bo zvišala mesečna oskrba.

V domu imajo tudi kuhinjo, ki pripravi vsak dan preko 120 kosil za gojence doma in za dijake iz Tržiča, ki nimajo zaradi zaposlenosti staršev urejene prehrane. V jedilnici je vzoren red in imajo uvedeno samopostrežbo in dežurne.

Po kratkem obisku sem dobil vtis, da se tovariš upravnik, vse vzgojiteljice in drugi zaposleni trudijo, da bi bilo otrokom v vrtcu in dijaškem domu kar najlepše in ne bi pogrešali staršev v času, ko so v službi.

Tržiški planinci SOZBOROVALI

6. februarja je bil redni letni občni zbor tržiških planincev, alpinistov in gorskih reševalcev. Iz dobro pripravljenih poročil razberemo, da je bilo delo planinskega društva v preteklem letu dobro.

Tovariš Mayer je v poročilu gradbenega odseka prikazal široko dejavnost in marljivo delo planincev-gradbenikov. Poleg dokončne ureditve je v Domu pod Storžičem koncem lanskega leta zagorela električna luč. S tem je tov. Mayer, kot najbolj poštvovalen član Planinskega društva v Trziču uresničil staro zamisel in vročo željo naših planincev. Z navdušenim aplavzom so planinci predlagali, da bi tovarišu Mayerju podelili častni znak Planinske zveze Slovenije.

Marljivi markacisti so izpeljali novo planinsko pot do partizanske domačije Završnika. Pot je čudovito speljana od vrta po tržiški strani Kamnika.

Poleg tega so na novo markirali in očistili planinsko pot od Dobrče do Prevalj, ki je del Planinske transverzale.

Finančno poročilo izkazuje 60.000 dinarjev izgube, ki je ne bodo tako kmalu pokrili.

Planinci so zelo vestno pomagali pri proslavi 40-letnice SPJ na Bistriški planini. Veliko pomoč so nudili pri organizaciji dirk na Ljubelj, kjer so prevzeli gorsko reševalno službo in postavili oskrbovalne stojnice.

Najbolj poštvovalen in vesten oskrbnik je bil tov. Guštl Šlibar, ki

je ob vsakem vremenu redno oskrboval kočjo na Dobrči. — Zaradi oskrbnikov v kočah pod Storžičem in na Kofcah je imelo društvo stalne težave in so zaradi tega oskrbovali kočje odborniki sami.

Revizijska komisija je predlagala, naj bi letos razpisali mesta za stalne oskrbnike pod Storžičem in na Kofcah.

Propagandni odsek je pripravil zanimivo predavanje tov. Kambiča iz Ljubljane, poleg tega pa na različne načine skrbi za popularizacijo planinstva.

Najmlajši so pozdravili občni zbor s šopkom gorenjskih nageljnov, s katerim so izkazali zahvalo društvu, ki jim je prirejalo predavanja in pripravilo počitnice v naših planinskih domovih. Tovarišica Černakova in Marijan Perko sta obljubila, da bosta tudi letos nudila mladim vso pomoč in skrbela, da bi v vrste planincev vključili čimveč novih mladih članov.

Gorska reševalna služba je bila vedno pripravljena pomagati in je lažji opravila veliko delo. Tržiški reševalci so skupaj s kranjskimi našli in spravili v dolino ponesrečena brata Zupana iz Kranja, ki sta se ubila na Storžiču. Trikrat so reševalci rešili ponesrečene smučarje na Zelenici in jih prepeljali v dolino. V zelo slabem vremenu so našli smrtno ponesrečeno Marijo Rupnik iz Kranja, ki je zdrsnila pod vrhom Begunjsčice v prepadne čeri širokega plazu na južnem pobočju. Reševalci so tudi

dvakrat iskali ponesrečence v Košuti in so našli posmrtno ostanke neznanega planinca. Poleg reševalnih akcij je GRS organizirala dva tečaja pod Storžičem in na Zelenici. Reševalci iz Trziča so sodelovali na turnem zimskem tečaju v Triglavu in vodili tečaje drugih mladinskih alpinističnih odsekov Slovenije.

S pomočjo Planinske zveze Slovenije in podjetij iz Trziča je odšla alpinistična odprava v avstrijske Dolomite in na Grossglockner (Veliki Klek). Alpinisti so preplezali več težkih smeri in s tem dostojno reprezentirali tržiški alpinizem. Tonček Kralj pa je sodeloval v alpinistični odpravi v Francijo in Švico in se je povzpel na več štiritisočakov. Več težkih ple-

zalnih vzponov v Švici in Italiji je izvedel tudi dr. Robič, ki sedaj odhaja v Himalajo z jugoslovansko alpinistično odpravo, ki se bo poskušala povzpeti na skoraj 8.000 m visoko goro Nanda Devi.

V razpravi po poročilih so govorniki poudarjali, da bi morali naše planinske revije bolj približati mladini. Prav tako so cene za mladino vsekakor previsoke. Planinsko društvo naj bi organiziralo več izletov v naše planine to Kamniške in Julijske Alpe. Pripravili naj bi več predavanj, pri čemer bi morala pomagati tudi delavska univerza. V planinski organizaciji naj bi mladini pravilno prikazali našo planinsko zgodovino, dogodke iz NOB in jih tako vzgajali v dobre, poštene in ugledne državljane.

Na skupščini so sklenili, da bodo zgradili vozno pot do kočje pod Storžičem in začeli z deli na koči na Zelenici.

Na koncu so izvolili nov odbor, ki mu predseduje Janko Lončar.

Marijan Ferko

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega dobrega moža, očeta in starega očeta

JOZEFA GLADKA

se zahvalujemo dr. Martinčiču za njegov trud, msgr. Zakrajšku za zadnjo tolažbo, vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, ki so mu darovali vence in cvetje in ga spremili na zadnji poti.

Zalujoči: žena Ana, hčerki Jožica in Anica z družinama, sinova Janko in Jožko, brat Miha in sestra Liza

Tržič, Črnomelj, Sao Paolo, Spittal, Budimpešta

Tržič, dne 25. februarja 1960

(Nadaljevanje in konec)

Spoti

NA DANSKO IN ŠVEDSKO

In: kaj smo na naših poteh videli?

Central Stationen — lep sodobno urejen glavni kolodvor, kjer poteka vrvež v redu in največji samodisciplini ljudi.

Novi Stadshuset - novo Mestno hišo, ki je ena najlepših zgradb novejših dobe na svetu. Gradili so jo med leti 1911 in 1923 na otoku Kungsholmen po zamisli arhitekta prof. Ragnarja Österberga v spomin na zmago kralja Gustava Vase nad Danci in osvoboditev Stockholma leta 1521. Stavba napravi s svojo silo, pravljicastimi stolpci, rjavkastordecim opečnim licem, okri, bakreno streho in 100 m visokim stolpom s tremi pozlačenimi kronami (švedski grb) na vrhu in pozlačenim kipom sv. Jurija na konju v boju z zmajem (mitološka, bajeslovna igra) ob strani z vseh strani na človeka imeniten vtis. Še posebno lepo se skladajo portik in arkada (stebričast in obokan hodnik) ter vrtna terasa z likovnimi umetninami ob jezeru Mälaren, od katerih se kar nisem mogel ločiti. Tu in na terasi Millesgårdenov, ki jo bom še posebej popisal, človek resnično uživa svojevrstno nordijsko umetnost. Da ne omerim še ču-

dovite notranjosti Mestne hiše, v kateri so Modra dvorana, pokrita dvoriščna dvorana; Zlata dvorana z zlatimi mozaiki (slikami, sestavljenimi iz pozlačenih kamerčkov, ki prikazujejo prizore iz zgodovine mesta, marmornatim podom in lesenim stropom; Velika galerija z modernimi freskami (slikami na svež stenski omet) na temnejši oker podlagi, črnimi dvojnimi granitnimi stebri z glavnicami in podstavki iz belega marmorja, marmornatim podom in lesenim stropom in Velika sejna dvorana z lesenim stropom, kakršnega so delali stari Vikingi. Ob 12. uri lahko poslušate iz stolpa glasbo enajstih zvonov. Na vzhodni strani pod stolpom pa je stebričasta grobnica ustanovitelja Stockholma Birgerja Jarla, obrnjera proti staremu delu mesta.

Kungliga Slottet — Kraljev grad, ki je zgrajen v renesančnem slogu. Začeli so ga graditi koncem 18. stol. po načrtih Tessira. Stavba je pravokotna (140 krat 130 metrov) ima štiri krila in spada med najlepše gradove, oziroma palače na svetu. Notranja oprema je v baročnem in rokoko slogu in turisti si lahko ogledajo vse sobane,

razen onih, v katerih prebiva kralj. Tu smo med drugim videli slike nam znanega nekdanjega francoskega maršala in poznejšega švedskega kralja Berradotta — Karla Johana XIV., njegove žene Desideri in sina Oskarja (roman in film Desideri).

Riksdagshuset — Parlament, ki je zgrajen v visokem renesančnem slogu.

Storkyrkan — stolnico, Veliko ali Nikolajevo cerkev, katere najstarejši del izvira iz 13. stoletja. V cerkvi je znamenit gotski lesorez, ki predstavlja sv. Jurija v borbi z zmajem, delo Bernta Norkeja iz Lübecka, ki spada med najpomembnejša dela nemške likovne umetnosti 15. stoletja. V cerkvi je tudi grobnica švedskega reformatorja Olaus Petraja. Naj tu še omenim, da so cerkve reformirane protestantske in neobiskare, dočim najdete v hotelskih sobah v miznem predalu biblijo (Sveto pismo).

Stortory — Veliki trg, ki se nahaja v bližini stolnice in na katerem sta dva kamna z letnico 1520. Letnica nas spominja na krvoprelitje 82 vodilnih švedskih mož, ki ga je pripravil na trgu danski kralj Kristijan

II. Po tem dogodku je prišlo do upora, ki ga je vodil Gustav Vasa, osvoboditelj Stockholma in poznejši švedski kralj.

Riddarholmskyrkan — cerkev - grobnico švedskih kraljev, ki jo imenujejo tudi svoj Pantheon. V njej sta najznamenitejši grobnica kralja Gustava Adolfa, znanega iz 30-letne vojne (1618—1648) in grobnica Bernadotov. Stolp cerkve nosi litoželezno gotsko konstrukcijo, kar je silno zanimivo.

Engelbrektskyrkan, ki je moderna cerkev in na katero opozore vsakega turista zaradi njene svojevrstne arhitekture. Ta namreč v notranjosti združuje vse ljudi v skupnost.

Otok Skeppsholmen, ki je zanimiv po spominskem kamnu, ki nas spominja prve pomorske poti skozi Severno ledeno morje ob evropskoazijski obali, ki jo je opravil Nordenskiöld med leti 1870 in 1880 z ladjo »Vega«. A ob obali nasproti staremu Stockholmu je vsidrana velika jadrnica »Chapman«, ki služi mladinskemu prenočišču in slaščičarni.

Nationalmuseum, Narodni muzej na slikovitem koncu polotočka Blasieholma, zgrajen v lepem italijanskem renesančnem slogu (med Švedsko in Italijo je mnogo kulturnih stikov), v katerem pročeju so slike in doprsni kipi znamenitih švedskih mož, med njimi tudi znarega botanika Linnea. — Ob zgradbi so likovne umetnine Molina, Börjessona, Lundberga, Rodina in Vigelanda. V samem

Smučarski tečaj na Kalu pod Kofcami

Ze vrsta zadnjih zim je kaj malo naklonjenih našim smučarjem. Tudi letošnja je podobna. Sicer je nekako v sredini januarja kazalo, da bo le prava zima, saj je sneg kar dobro pobelil Tržič in okolico in naša mladina je z največjim navdušenjem privlekla izpod streh zaprašene smuči ter jih hitela pripravljati za smuko. Zadnje dni šolskega pouka v prvem polletju je vladala po razredih precejšnja nervoza in učenci so komaj čakali semestralnih počitnic, da jih prežive sredi razkošne zimske pokrajine. Tako so tudi pionirji in mladinci

osnovne šole heroja Grajzerja komaj pričakali počitnice in so že takoj prvi dan zadeli smuči na rame in Goričanov Franci jih je z avtomobilom zvozil do Ankeleta v Podljubelju. Od tam pa so se krepko obloženi podali proti Kalu. Predhodnica 5 mladincev, ki je že odšla prejšnji dan, je pričakala prihajajoče v toplo zakurjeni koči ter jim postregla s toplim čajem. V prijazni koči so se potem udobno namestili ter preživeli pod vodstvom tovariša Sitarja in tovarišice Rakove sedem veselih dni. Mladi gospodinji učenki Ivanka Perko in Ana Meglič pa sta se

urno sukali ter skrbeli za vedno lačne želodce. Pa tudi pionirji, sicer utrujeni od smučanja, so se kar pridno udeleževali v gospodinjskih poslih, brisali in pospravljali so posodo, sekali drva, pospravljali in si tako prislužili morebitni »repete«. Tečajniki so dopoldne in popoldne smučali ter predelavali in osvajali temeljno znanje smučanja. Napravili so si tudi skakalnice, toda uporabljali so jo le najdrznejši. Ob večerih pa so v topli sobici v koči poslušali razna predavanja ali igrali razne igre ter izvajali zabavni program.

Zadnji dan pa so, kljub slabemu vremenu, kajti južno vre-

me je sneg hitro jemalo, privedili tekmovalce in se pomerili med seboj, kdo bo boljši. Prva mesta so dosegli: Ivo Kozamer, Ivan Primožič in Ivan Dolhar. Po razglasitvi rezultatov ter zadnjem, krepkem kosilu, so odšli nazaj v dolino z željo, da prihodnje leto zopet priprano smuči na noge in da se razvedre v lepi zimski prirodi.

Vsem, ki so omogočili tečaj, to je vodstvu šole, društvu prijateljev mladine, upravnemu odboru BPT, planinskemu društvu v Podljubelju ter tovarni Peko za prevoz, se pionirji in mladinci tečajniki iz osnovne šole heroja Grajzerja najlepše zahvaljujejo.

... in tečaj učencev šole heroja Bračiča

V polletnih počitnicah smo imeli učenci šole heroja Bračiča smučarski tečaj na Kofcah. Podjetja: BPT, Peko, Runo, Pilarna, Preskrba, Mesarsko podjetje, Pekarija in organizacija SZDL, Društvo prijateljev mladine, Planinsko društvo in občinski sindikalni svet so nam pomagali, da je tečaj lepo uspel. Vsem se za pomoč najlepše zahvalujemo.

Težko smo pričakovali dan, ko smo se, obloženi z nahrbtniki in smučmi, odpravili na bele poljane sredi gozdov.

Nekaj fantov iz višjih razredov je odšlo dan pred ostalimi, da so znosili hrano od Matizovca do Kofc. Zvečer nam je tov. Wagner prebral hišni in dnevni red, ki je veljal za vseh enajst dni tečaja. Vstajali smo ob sedmih, do osmih je bilo pospravljane prostorov in umivanje, ob osmih zajtrk, do devetih pripravljanje smuči, ob devetih odhod

na smučanje, ki je trajalo do dvanajstih, ko nas je v topli koči čakalo pripravljeno kosilo. Do dveh smo imeli obvezen počitek, ob pol treh pa smo zopet odšli na smučanje do pol petih. Potem je bila malica, ob petih razna predavanja, nato večerja, po večerji družabne igre in ob pol devetih smo šli spat.

Prve dni je bilo vreme lepo, potem pa sta nam meгла in dež pokvarila običajni red tako, da smo se štiri dni zadrževali kar v koči. Čas smo si krajšali z raznimi igrami, enkrat pa smo imeli veseli večer. Predzadnji dan tečaja so prišli iz Tržiča člani smučarskega kluba in nam povedali, da bo v nedeljo društveno tekmovalje v veleslalomu. Krasno vreme nam je pripomoglo, da je tekmovalje tako lepo potekalo. Po kosilu in razdelitvi nagrad smo se zadovoljni odpravili na pot proti domu.

Učenci šole heroja Grajzerja na smučarskem tečaju na Kalu

muzeju so pomembne zbirke denarja, evropske in azijske zgodovinske preteklosti, bakrorezov in slik velikih mojstrov Dürerja, Rembrandta, Raffaella, Rubensa, Delacroixa, Cézanna in drugih.

Zanimivi Finski pristan (Finlandsbåtar) v kanalu Strömmen in Dansko pristanišče (Danvikshem), kjer se razvija živahen promet s sosednjima deželama.

Znane so takoimen. »Slussen« (Slussen in Hammarby-slussen), zatvornice, ki regulirajo rivo (gladino) višjega Mälaren jezera in nižjega slanega jezera Saltsjöna, globoko zajedajočega se zaliva Baltiškega morja za plovbo. (Mnoge take zalive Baltiškega morja okoli Stockholma imenujejo Švedi »Schären«.)

Moderno veliko bolnišnico Södersjukhuset s sedem tisoč posteljami in zakloniščem pred morebitnimi atomskimi projektili (izstrelki). Bolnišnica zavzema zemljišče, na katero bi šel ves stari del Tržiča.

Konserthuset, Koncertno palačo, ki ima dva prekrasna avditorija (dvorani za poslušalce). V večjem je 2030 sedišč, v manjšem 400. V večjem tudi dele v prisotnosti kralja in vlade znane Nobelove nagrade zaslužnim ljudem na svetu (zaslužnim za znanost, umetnost, mir). Pred palačo je vodnjak z grškimi bajeslovnim pevcem Orfejem, ki igra na liro sencam hada — podzemlja (prizor iz znane Gluckove opere Orfej in

Evridika), delo kiparja Carla Millesa. V bližini grade v moderniziranem mestnem predelu moderno zgradbo iz stekla in aluminija, ki je podobna znani palači Združenih narodov v New Yorku.

Esselte, veliko, večnadstropno trgovsko hišo z elevatorji (premikajočimi se stopnicami), ki jo je zgradil leta 1934 Tengbom v funkcionalnem slogu (slogu stvarnosti) in v kateri dobi človek lahko vse, kar potrebuje. V njej je celo poštni urad. Ta velika trgovska hiša, oziroma veleblagovnica je zlasti mikavna za ženski svet in naše dame je kar niso mogle zapustiti.

Millesgården z Milleshofom — Millesov dvor z vrtnimi terasami s čudovitimi ustvaritvami slavnega kiparja Carla Millesa na otočku Lidingö. Bil je sicer po rodu Avstrijec, živel in ustvarjal pa je v Stockholmu, kjer je tudi umrl 1955. Pokopar je na zgornji terasi, ki prikazuje, po njegovi ženi ustvarjeno, majhno značilnost avstrijske dežele — »Milles kleines Österreich«. Milles prikazuje s svojimi deli značilno nordijsko miselnost in modroslovje. Njegove umetnine prikazujejo neverjeten čut do lepote, silno voljo, stremljenje v višine ter bogato domiselnost. Naj omenim samo že omenjenega Orfeja, dalje glavo Indijanca, Pegasa, Herakleja, bajeslovna bitja in mlado ljubezen. Njegove ustvaritve stoje na terasah s

prekrasnim cvetjem, med zeletrjem, brezami, kolonadami (stebrišči) iz marmorja ali granita in fontanami (vodometi), da se človek ne more in ne more ločiti od njih. Posebno je to težko proti večeru, ko gledaš s teras na Stockholm, za katerim počasi tone sonce. To je nepozabno doživetje.

Vaellingby, ki je moderno raselje v smislu soc. stanovanjske skupnosti z vsem potrebnim, soncem in zrakov. Primerjamo ga lahko Savskemu naselju v Ljubljani, novemu Velenju ali Čečovuju v Ravrah na Koroškem, samo da je obširnejše in zgrajeno v značilni švedski arhitekturi.

Nordijska Museet, Nordijski muzej, ki hrani blesk pokojnih švedskih kraljev in vse značilnosti nordijskega narodopisja ter Skansen, čudovit narodopisen muzej na prostem, in živalski vrt s samim značilnim severnim živalstvom, ki se lahko plodi tudi v »ujetništvu«. Odprli so Skansen leta 1891, v letu, ko sta pisateljka Selma Lagerlöf in Fröding dala javnosti svoje prevence. Ta muzej je sad velike ljubezni do domovine in vsega pristnega domačega ter prikazuje resnično švedsko iz preteklih štirih stoletij. Skansenu in Nordijskemu muzeju je položil temelje Artur Hazelius, etnograf (narodopisec), kulturni zgodovinar, pedagog (vzgojitelj) in velik prijatelj domovine. V Skansenu lahko spoznate socialno življenje vseh švedskih raz-

redov in stanov, stare kmetije, oziroma kmečke dvorce, laponsko naselje, meščanske hiše, vaško leseno cerkev, mline na veter, staro lekarno in obrtno dejavnost, stare spomenike z runami (stari germanski znaki pisanja) in sramotila za tatove in goljufe pred cerkvijo. Skansen je prizorišče starih običajev, narodnih noš (celo v hišah opravljajo dela Švedinje, oblečene v narodne noše, v lapon-skem raselju pa Laponci v svojih nošah), starih narodnih pesmi in plesov. Da, tak muzej bi moral biti tudi pri nas v posameznih pokrajinah ali republiških središčih. To bi bile najprivlačnejše točke poleg prirodnih značilnosti in lepote za iz leta v leto se bolj razvijajoči turizem.

Končal sem. Mnogo smo videli in mnogo bi lahko še videli. Ali čas takih potovanj kaj hitro poteka in tolike zaznave končno človeka le utrujajo, da ne more več vsega ohraniti v spominu. Potrebna pa so taka potovanja po svetu za slehernega človeka, da prenese dobre stvari v domačo deželo in da razširi svoja obzorja. Toda nikakor se ne smemo podajati v zamejstvo repripravljeni in nerazgledani, kajti tujci vsakogar kaj ostro ocenjujejo. Pokazati moramo povsod široko razgledanost in narodnostni poros, katerega imamo v primerjavi z drugimi včasih premalo.

ANTON COSTA

šport • šport • šport • šport • šport • šport • šport

Donovna afirmacija

AKTUALNA TRIBUNA

Kranjska gora, februarja. — Morda bi bil vsak uvodnik ob letošnjem jubilejnim državnem prvenstvu v alpskih disciplinah odveč, če že uvodoma omenimo, da sta razen zaključnega dneva tekmovalna v slalomu spremljala številne tekmovalce, ki so se v ta namen zbrali iz vseh naših republik, izredno neugodno vreme — sneg, burja in za nameček še v spodnjih delih Vitranca dež, kot najneprijetnejši spremljevalec. Tiha dolina in spokojna pokrajina, ki sta v teh dneh dobili svoje prijatelje, sta oživila. Kranjska gora je bila v teh dneh zatočišče mnogim, ki so si poleg smučanja privoščili zaslužan »zimski počitek«....

Prvi dan sporeda jubilejnega šampionata v alpskih disciplinah je obetal zanimive borbe

med dokaj izenačenimi tekmeci, vendar sta hud naliv in v višjih legah sneg, preprečila nemoten potek tekmovalca. Na 2600 metrov dolgi tekmovalni progi s 600 metri višinske razlike in s petimi preglednimi vratci je zmagal Jeseničan Lakota, med prvo dvajsetorico zasledimo le dva Tržičana, in sicer Križaja na 11. in Ahačiča na 19. mestu.

Naslednji dan je pripravil v veleslalomu predstavnikom Ljubelja v primerjavi s petkom vsaj delno zadoščenje za njihov trud. Na 1700 m dolgi progi s 600 metri višinske razlike in 52 vratci je poleg zmagovalca Lakote dosegel poškodovani Dornik tretji najboljši čas, Križaj se je uvrstil na odlično sedmo mesto, medtem ko je Svab zasedel deveto mesto. Zadnji

dan prvenstva je bila za Dornika repriza lanskega šampionata na Popovi Sapki. V slalomu si je kljub hudi konkurenci ponovno osvojil naslov najhitrejšega Jugoslovana in dokazal, da še vedno ni za »staro šaro«. Veteran Matevž Lukanc je z osvojitvijo tretjega mesta presenetil vse ljubitelje smučanja, Križaj je bil peti, Primožič šesti in Ahačič deseti. Če upoštevamo že samo izide v slalomu, tedaj ne moremo nikakor prezreti, da se je med prvo desetorico plasiralo kar pet Tržičanov, kar ponovno potrjuje, da je slalom specialiteta fantov z »Ljubelja«. V olimpijski kombinaciji je Peter Križaj zasedel peto mesto, hkrati pa je bil poleg prvaka Dornika, borbenega veterana Lukanca in Svaba najboljši v ekipi Ljubelja. -n

Miro Oman:

»Premalo zanimanja...«

Ob najinem nedavnem srečanju mi je 24-letni študent arhitekture na ljubljanski univerzi, sicer Tržičan Miro Oman v daljšem razgovoru povedal nekaj misli in mnenj, ki so hkrati potrjevala nedvomno tudi občutek, ki ga je dobil naš znani reprezentant v smuških skokih ob pogledu na nezainteresirane mlade Tržičane za nastope na različnih skakalnih prireditvah kot plod dolgoletnih prizadevanj in vsestranskih naporov. Morda so se mi zdele Mirove besede tokrat izredno prepričljive, ko je rahlo zaskrbljen dejal, da je občutil med mladimi Tržičani premalo zanimanja za skakalni šport. Tehne besede večkratnega državnega reprezentanta v smuških skokih, pravzaprav oziroma dejansko ne zavtrajajo ustreznega komentarja...

Zvone Peternel:

»Ostanem zvest nogometu«

Kdo izmed številnih simpatizerjev žoge pri nas ne pozna popularnega Zvoneta, ki je še pred kratkim razveseljeval ljubitelje nogometa z uspešnimi nastopi. Da, ravno Zvone, ki je bil še pred časom deležen številnih priznanj, polagoma izginja iz športnega življenja v našem mestu. Toda, če kdo misli tako, je po vsej verjetnosti v hudi zmoti, kajti Zvone ostane še nadalje zvest žogi, kljub temu, da mu morda (oprosti Zvone, če sem iskren) vsaj sedanja telesna teža v rahlem upanju ne bo povzročala posebnih preglavic in ga bomo kmalu spet ponovno srečali na igrišču. Upamo, da bo Zvone po daljšem premoru ponovno oblekel modri dres in v njem uspešno preстал svoj »debut«. I. V.

MOZAIK

Pred kratkim je bil v dvorani TVD »Partizan« v Križah redni letni občni zbor tamkajšnjega društva Partizan, ki sodi po svoji pestri in vsestranski dejavnosti med najboljša partizanska društva na Gorenjskem. Iz poročil in razprave na zboru je bilo razvidno, da je vloga društva pri vsem družbenem življenju v vasi izredno pomembna in hkrati nosilec vseh družbenih dogajanj ob sodelovanju z družbeno-političnimi činitelji. Ob zaključku zbora in je bil izvoljen nov društveni odbor, ki je hkrati izdelal tudi delovni program za letošnje leto.

V okviru številnih prireditev v počastitev 900-letnice mesta Beljak je bil pred dnevi v organizaciji ASKO tradicionalen športni teden, v katerega je bilo vključeno tudi tekmovalje v veleslalomu, na katerem sta poleg Kranjčanov nastopila tudi Ludvik Dornik in Peter Križaj, ki sta v članski konkurenci zasedla drugo oziroma tretje mesto. Prireditve so bile kvalitetne in vredne obiska ljubiteljev alpskega smučanja. -n

BOMBAŽNA PREDILNICA IN TKALNICA TRŽIČ

proizvaja kakovostne tkanine vseh vrst v širini 70-200 cm, industrijsko prejo in prejo za domačo obrt

KOLEKTIV PRIPOROČA KAKOVOSTNE IZDELKE

šport • šport • šport

Mladostna vrnema

Le rahel pozdrav in že smo si v naših uredniških prostorih segli v roke z mladim vsestranskim športnikom, ki na prvi pogled spominja bolj na fanta mirne narave, kakor pa na ljubitelja kraljice športov, navdušenega nogometaša in hkrati doslednega borca na asfaltnih stezah. In ravno takega želimo tokrat predstaviti našim bralcem — 20-let-

nega kvalificiranega kovača v tovarni kos in srpov Antona Pavška, med svojimi prijatelji in znanci bolj znanega pod vzdevkom »Nejko«. Ne bi želeli zavlačevati bralcev v podrobnosti karakterističnih odlik mladega Nejka, ker se nam dozdeva, da je najverodostojnejša pač njegova predstava ljubiteljem športa v okolici, kjer Nejko uživa vse dobrote časa in s svojimi kolegi na stezi deli radostne in žalostne trenutke. Pač take, ki so stalni spremljevalci slehernega športnika.

● Začetki tvojega športnega udejstvovanja?

»Od leta 1956 sem stalni član kegljaškega kluba Ljubelj, za katerega sem nastopil že na številnih prijateljskih in prvenstvenih srečanjih.«

● Kateremu uspehu pripisuješ poseben poudarek?

»Nedvomno nastopu pred časom na Jesenicah v okviru prvega kola moštvenega prvenstva Slovenije, kjer sem v družbi Kranjskogorčanov podrl 832 kegljev in upam, da sem vsaj delno pripomogel k zmagi našega moštva.«

● Tvoj vzor na športnem področju?

»Nekdanji državni mladinski prvak Kranjčan Turk.«

● Najprijetnejši trenutki v tvoji dosedanji karieri?

»Preteklo nedeljo sem na manjšem kegljaškem turnirju v Jelendolu, ki ga je organizirala tamkajšnja sindikalna podružnica, zasedel v disciplini 50 lučajev mešano s 126 podrtimi keglji prvo mesto in si tako pri-

dobil pravico za odstrel srnjaka, ki sem ga kasneje tudi ustrelil.

● Katerega izmed svojih rivalov posebno ceniš?

»Zlasti Koširja in Blaža Ropreta.«

● Največji športni dogodek minule sezone v Trziču?

»Mednarodne dirke za nagrado Ljubelja.«

● Morda se spominjaš najbolj žalostnega dogodka?

»V spominu mi je ostal nastop lani na Bledu, kjer smo se poleg domačinov udeležili manjšega turnirja in sem dosegel v disciplini 100 lučajev mešano slab rezultat, ki mi je pripravil dokaj slabo mesto v zaključni razvrstitvi. Kaj hočemo, šport zahteva tudi svoje...«

● Kako vskladiš svoje delo s športom?

»Zdi se mi, da mi kegljanje ni ovira pri mojem delu, tako da mi preostane za trening še vedno dovolj časa, ki ga vedno le koristno uporabim.«

● Izberi najprijetnejšo glasbeno revijo popevko, knjigo, filmskega igralca in gledališkega umetnika.

»Polka bratov Vilka in Slavka Avsenika »Iz Bohinja«. Avtobus — calypso, zgodov. roman Franca S. Finžgarja »Pod svobodnim soncem«, Elizabeth Taylor in Stane Sever.

● In morda še osebne želje in nadaljnji načrti?

»Izgradnja sodobnega štiristeznega kegljišča v Trziču in kar najboljša zaključna uvrstitev našega moštva na ekipnem prvenstvu Slovenije.«

I. V.

Vtisi iz čitalnice

V prostem času zelo rad zahajam v čitalnico, toda ne samo kot navdušen bralec časopisov in revij, marveč tudi kot ljubitelj šaha; na ta način mi je pričakovana sproščenost še bolj zagotovljena. Že po nekaj obiskih sem dobil vtis, da v čitalnico zahaja mnogo ljudi, tako mladih kot odraslih, le žensk nisem videl. Obilnemu obisku se ne čudim. Novice v časopisju in razni zanimivi sestavki v revijah — oboje je v veliki izbiri na razpolago — pomenijo privlačnost za mladino in odrasle. Enako je tudi s šahom.

Pomislili boste, ali je sploh mogoče brati in igrati šah, če je čitalnica polna ljudi? Ali ni hrupa, ki bi zmanjševal sproščenost ob branju in ob šahu? Ni! Nasprotno, vtis imam, da v čitalnici vlada prav prijetno družabno vzdušje. To pa veliko pomeni za obiskovalce in za obisk čitalnice na splošno. Za vse to

velja priznanje in pohvala tovarišu Janezu Potočniku, ki zna brez posebnega terorja sprotno vzdrževati v čitalnici popolen red v vseh pogledih. Casopisi in revije so vedno v redu in šahovnice prav tako, da ne govorim o tem, kako učinkovito, a dostojno zna tov. Potočnik opraviti z izpadmi nekaterih mladih prenapetih, ki včasih pozabijo, da s preveliko razigranostjo motijo ostale obiskovalce. Takih primerov na srečo ni veliko.

Še marsikaj pohvalnega bi lahko napisal o čitalnici in njenem vestnem reditelju, vendar dodam naj le to, da bi moralo biti v našem mestu več takih zatočišč, kajti delovnemu človeku je po napornem delu potrebna sprostitve, ki naj bi bila možna tudi izven družine, a ne zgolj v kinu ali pa celo v gostilni, pač pa v dostojni družbi.

P. L.

Na pustni torek, dne 1. marca bo vsakoletni pustni karneval. Udeleženci naj se zberejo v telovadnici »Partizan«, odkoder bo krenil sprevod 15.30 v mesto. Udeležite se karnevala v čim večjem številu.

POSREDOVANJE

Ugodno prodam 14 m macesnove stene in sodobno kuhinjsko opravo. Vprašajte v Turističnem društvu.

Kupimo 4 prašičke od 30 do 40 kg. — Dijaški dom in vrtec Trzič.

ZAHVALA

Vsem, ki so spremili našega ljubega očeta

LOVRA STANCARJA

se najlepše zahvaljujemo. Najlepša zahvala tudi dr. Robiču za vso požrtvovalno pomoč, ki jo je nudil pokojnemu.

Zena Marija, sinova Lovro in Lado, hčerke Slavka, Barba, Silva in Pavla

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše mame in stare mame

MARIJE SLAPAR

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili sožalje, ji poklonili toliko vencev in jo spremili na zadnji poti. Najlepša hvala vsem družbenim organizacijam in društvom za pomoč in tolažbo ter godbi, pevcem in govornikom za uteho.

Prav posebno zahvalo smo dolžni dr. Juditi Mešičevi in sestri Justji Švabovi z Golnika ter dr. Martinčiču za dolgoletno zdravljenje. Prav posebno pa se zahvaljujemo dr. Nadi Mažgon, ki ji je v zadnjih mesecih življenja lajšala bolečine.

Vsem še enkrat naša iskrena zahvala!

Sin France, hčerke Marija in Lojzka z družinami in Angelca

Trzič, dne 25. februarja 1960

KINO

1. do 2. marca: ameriški barvni film MOŽ, KI JE PREVEČ VEDEL.

3. do 4. marca: ameriški film IDELOVALEC DEŽJA.

5. do 7. marca: ameriški barvni cinemaskopski film SAYONARA.

8. do 9. marca: ameriški jugoslovanski film NOČI IN JUTRA.

10. do 11. marca: argen. glasbeni film: ANDALUZIJSKA LJUBEZEN.

12. do 14. marca: ameriški barvni cinemaskopski film: JEZ NA PACIFIKU.

15. do 16. marca: ameriški barvni film: DEWY CROCKET.

17. do 18. marca: italijanski film CABIRIJINE NOČI.

19. do 21. marca: ameriški barvni cinemaskopski film REKA BREZ POVRATKA.

22. do 23. marca: italijanski film LJUBEZEN IN SKLEPANJE.

24. do 25. marca: jugoslovanski film POGON B.

Preberi... zanimivo! Odloki Občinskega ljudskega odbora

● Ameriški zakoni predvidevajo zaporne kazni od enega dne do do smrtne ječe. Nedavno je bil dosežen poseben rekord. Neki državljani iz Oklahome je nosil vojaško uniformo, čeprav je bil že demobiliziran. Kot je pozneje povedal na sodišču, je nosil uniformo zavoljo velike ljubezni do vojaškega stanu. Sodišče je izreklo sodbo: Krivec se kaznuje z deset minut zavora...

● Nekaj znani londonski otorinolaringolog se je lotil posebne raziskave. — Na magnetofonski trak je posnel 500 moških in prav toliko ženskih glasov, in to pred njihovim vstopom v zakon. Ko so bili ti ljudje poročeni, je po treh mesecih zakona ponovno posnel njihove glasove. In kaj je ugotovil? Po treh mesecih zakona so postali glasovi pri večini teh ljudi mnogo ostrejši in svedobnejši...

● Diba Arja, žena nekega zdravnika v Ispahanu (Iran), je znana kot ženska z najdaljšimi lasmi, saj dosežejo dolžino 2,25 metra. Znano je da las ni nikdar strigla in da dnevno ure presedi pred ogledalom. V prejšnjem stoletju, ko so bili v modi še brki, brade in dolgi ženski lasje, so bili zabeleženi naslednji rekordi: rekord je imel moški, katerega brada je bila 3,30 metra dolga; nekdo drug je imel brke dolge 1,30 m; med ženskim spolom pa bitje z lasmi do stopal.

● Ko je bil pred časom nemški kancler Adenauer v Rimu mu je grupa nemških turistov, ki je šel k papežu na obisk, klicala: »Vaši grehi so toliki, da vam jih ne odpusti niti ves zbor apostolov!« Zanimivo je to, da je policija mirno poslušala te vzklike, kajti noben policist ni razumel nemškega jezika...

● Makarios, vodja ciprskih Grkov, je pred nedavnim, ko je bil na konferenci v Londonu, večkrat menjal hotele. V prvem hotelu mu je bilo preveč hladno, iz drugega ga je pregnal preveč bučen orkester. Iz tretjega pa je pobegnil, ker je ugotovil, da je šef recepcije bivši oficir, ki ga je pred leti kot jetnika peljal v internacijo na otok sredi Indijskega oceana...

● Domenico Modugno je eden najbolj zahtevnih Italijanov. Ta pevec šlagerjev, še pred leti ni imel denarja za navadno vsakdanje kosilo. Danes pa zahteva za vsak svoj nastop najmanj 250 tisoč lir...

● Ireneo Esperancilla, Filipinec, ki je bil 25 let strežnik trem predsednikom ZDA — Roosveltu, Trumanu in Eisenhoweru, je napisal svoje spomine. Med drugim se v tej knjigi bere, da je predsednik Truman vsak večer pral svoje nogavice »ker ga je mati že kot otroka tega naučila«.

● V Tokiu je bil na policijske stražnice pripeljan neki Sigeo Jokojama, ker je na ulici napadel in pretepel štiri neznane ženske. Ta svoj prestop je objasnjal takole: »Vse te žene so tako podobne moji lastni, da se nisem mogel premagati in sem jih premlatil.« V nadaljevanju preiskave je bilo dognano, da Jokojama ni nikdar pretepal svoje žene — temveč le ona njega...

ODLOK o stanarini

Člen 1.

Za stanovanje plačuje nosilec stanovanjske pravice stanarino v višini, ki je odvisna od vrednosti, uporabnosti, lege in drugih lastnosti stanovanjske hiše ozir. stanovanja. Višina stanarine se določi po veljavnih predpisih in po določbah tega odloka.

Člen 2.

Glede na povprečne gradbene stroške in stroške za uporabo stanovanj se določa za celotno območje občine Tržič valorizacijska vrednost ene točke 430 din.

Člen 3.

Pri računanju amortizacije stanovanjske hiše, oziroma stanovanja se vzame za amortizacijsko dobo hiše na območju občine Tržič čas 100 let za izračun osnovne, za amortizacijo pa vrednost hiše ozir. vrednost stanovanja, zmanjšana za 10 odstotkov.

Za stanovanja, pri katerih znaša seštevek od 26 do 45 točk, oziroma pri katerih se giblje vrednost enega kvadratnega metra stanovanjske površine v teh mejah, se amortizacija, izračunana po prvem odstavku tega člena, zmanjša za 20 odstotkov, za enak odstotek se pri tem poveča delež stanarine, namenjen za upravljanje in popravila.

Člen 4.

Višina stanarine je odvisna tudi od pasu (cone), v katerem je hiša. Območje občine Tržič se glede na to razdeli na dva pasova oziroma coni in to:

I. cona obsega Tržič, Bistrico in Slap;

II. cona obsega vsa ostala naselja.

Glede na cono, v kateri je hiša, plačujejo nosilci stanovanjske pravice za stanovanja stanarino, povečano s consko razliko, ki znaša v I. coni 2 odstotka od stanarine.

Conska razlika se plačuje skupno z redno stanarino.

Člen 5.

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem vestniku okraja Kranj, uporablja pa se od 1. januarja 1960 dalje.

Tržič, dne 29. decembra 1959.

Predsednik ObLO:
Lovro Cerar l. r.

Gibanje prebivalstva

Rojeni: Ležaja Stojan, rojen v Tržiču; Madjar Tomaž, rojen v Tržiču; Papler Marijan, rojen v Tržiču.

Poročeni: Franc Marin, kolarški pomočnik iz Bistrice in Marija Blatnik, predilka iz Bistrice; Jože Bežan, tovarniški delavec iz Tržiča in Angela Perne, tovarniška delavka iz Tržiča; Miroslav Pintarič, elektromehaničar iz Sebenj in Vera-Cvetka Meglič, tovarniška delavka iz Retenj; Jakob Dobrin, gradbeni tehnik iz Tržiča in Bogomila Florjančič, učiteljica iz Tržiča.

Umrli so: Jože Zaplotnik, osebni upokojenec iz Tržiča; Metod Prestor, osebni upokojenec iz Tržiča; Jurij Podakar, osebni upokojenec iz Seničnega; Vincencija Štefe, upokojenka iz Tržiča.

ODLOK

o odstotku stanarine in najemnine, ki je dohodek stanovanjske skupnosti

Člen 1.

Stanovanjskim skupnostim v občini Tržič pripada kot njihov dohodek 3 odstotke od stanarine za stanovanja in 5 odstotkov od najemnine za poslovne prostore.

Člen 2.

Ta odlok začne veljati z dnem objave v Uradnem vestniku okraja Kranj.

Tržič, dne 19. decembra 1959.

Predsednik ObLO:
Lovro Cerar l. r.

ODLOČBA

1.

Ustanovi se stanovanjska skupnost z nazivom »Tržič-center« v Tržiču.

2.

Območje stanovanjske skupnosti »Tržič-center« v Tržiču obsega: Cesto JLA, Ulico heroja Bračiča, Presko, Kolodvorsko cesto in Virje, Blejsko cesto, Trg svobode, Janežičevo ulico, Našičevo ulico in Prehod, Koroško ulico, Kurnikovo pot, Kukovniško pot, Soltsko ulico, Camkarjevo cesto, Partizansko ulico, Bečanovo ulico, Fužinsko ulico,

Čevljarstvo ulico, Ulico heroja Grajerja ter Koroško cesto od št. 23 do 40 in naselja Bistrica pri Tržiču, Slap in Čadovlje.

3.

Stanovanjska skupnost je pravna oseba.

4.

Stanovanjska skupnost posluje po določilih splošnega zakona o stanovanjskih skupnostih in po statutu, ki ga potrdi občinski ljudski odbor.

5.

Finančno poslovanje se izvaja na temelju predračuna dohodkov in izdatkov stanovanjske skupnosti, ki ga potrdi občinski ljudski odbor.

6.

Ta odločba stopi v veljavo 8 dni po objavi v Uradnem vestniku okraja Kranj.

Tržič, dne 29. decembra 1959.

Predsednik ObLO:
Lovro Cerar l. r.

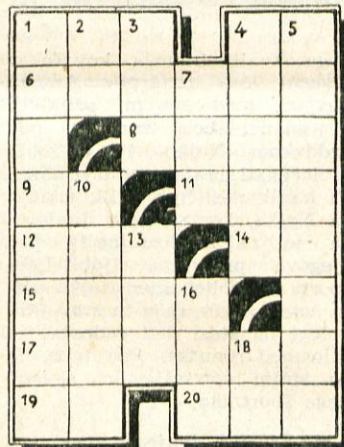
ODLOČBA

Ustanovi se stanovanjska skupnost z nazivom »Ravne« Tržič in stanovanjska skupnost z nazivom »Pristava-Križe« v Pristavi z istimi določbami, kot jih vsebuje prejšnja odločba.

K r i ž a n k a

Vodoravno: 1. priimek slovenskega karikaturista; 4. vrsta pesnitve; 6. jabolana brez sadov; 8. plin rumene barve; 9. kratica za idem (lat. — isti); 11. ime našega klarinetista (SOS); 12. ura (italijansko); 14. vrsta čebeljnih panjev; 15. ime jugoslovanske pevke zabavne glasbe (Novaković); 17. dejaven, hiter, okreten; 19. predlog; 20. trgovsko ime za vrsto lepila.

Navpično: 1. opera hrvatskega skladatelja (ime rimskega patriarha); 2. reka v Rusiji; 3. fizikalni pojav v aerodinamiki; 4. skupina vojakov; 5. prebivalci evropskega mesta; 7. žensko ime; 10. zdravilo; 13. veznik; 16. ženski glas; 18. nemški osebni zaimek;

TOVARNA OBUTVE

Peko

TRŽIČ

vam nudi v svojih prodajalnah po vsej državi kvalitetno obutev v naj-novejših vzorcih in ugodnih cenah